

JAN TORSTEN AHLSTRAND

”Den unge GAN. Symbolisten från Nöden i Lund”

Jan Torsten Ahlstrand berättade om den unge GAN i ett föredrag i Heimdall den 22 juni 2011.

Ahlstrands föreläsning inleddes med att många svenska museer försummar minnet av konstnärer som gått före oss. Vem minns Gustaf Rydberg, Jöns Mårtensson, Ernst Norling eller Johan Johansson? Två skånska namn är däremot ständigt aktuella, nämligen Carl Fredrik Hill och Gösta-Adrian Nilsson (GAN).

Gösta Adrian växte upp i den relativt nybyggda stadsdelen Nya Stan i Lund som kom att kallas Nöden. Föräldrarna drev ett hökeri med kolförsäljning på gården. Den fattige men talangfulle ynglingen hjälptes av sin folkskollärare och kunde börja på anrika Katedralskolan.

GAN kom, skriver Ahlstrand, att utvecklas till ”modernismens främste pionjär i svensk konst, banbrytare för nya riktningar som futurism, kubism och konkretism”.

Karriären började med klena studentbetyg. Sen följde lite småjobb innan han debuterade som poet med en diktsamling 1907. Svagheten för Oscar Wilde och vackra ynglingar präglade kommande publiceringar.

GAN verkade i Stockholm och Lund (bostaden låg vid Krafts torg med utsikt över domkyrkan). I Lund möter han tidens litterära kretsar med namn som Theodor Thufvesson, Harald Wägner och Harald Sjövall (Uarda-affischens skapare). Här fanns också Gunnars Serner (Frank Heller) men framför allt arbetarrörelsens förgrundsgestalt professor Bengt Lidforss.

Ahlstrand nämner i Antologin fyra av GAN:s skönlitterära verk och GAN-arkivet, Lunds universitetsbibliotek med bl a dagböcker och klippalbum.